

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/148/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120210530
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8120210530.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v spore žalobkyne: R. L., M.. X.X.XXXX, A. Q. P. XX, XXX XX U., zastúpenej: JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 08901 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanej: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 81102 Bratislava, zastúpenej: Advokátskou kanceláriou RELEVANS s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 81102 Bratislava, IČO: 47232471, o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a primerané finančné zadostučinenie vo výške 900.- EUR, takto

r o z h o d o l :

I. U r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.8.2007 v časti 2. - Zmluva o úvere - bod., v znení:

„Klient svojím podpisom potvrdzuje, že sa oboznámil s OP, súhlasí s ich obsahom, prijíma návrhy v nich predložené a potvrdzuje ich prevzatie“,
je n e p r i j a t e ľ n o u zmluvnou podmienkou.

II. U r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.8.2007, v článku 4. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 4.6 v obchodných podmienkach pre úver, v znení:

„Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka (2) úrok z omeškania (3) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia“,

je n e p r i j a t e ľ n o u zmluvnou podmienkou.

III. V prevyšujúcej časti žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok z a m i e t a .

IV. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 100 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V. V prevyšujúcej časti žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia z a m i e t a .

VI. Vo vzťahu k výroku I. - III. p r i z n á v a žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 33,32%.

VII. Vo vzťahu k výroku IV. a V. p r i z n á v a žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou doručenu súdu dňa 02.09.2020 sa domáhala určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok v časti 2 zmluvy o úvere zo dňa 30.08.2007 v bode 1 a ďalej v bode 4.6 a 5.4 obchodných podmienok. Súčasne žiadala zaviazať žalovaného na zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia. Žalobu odôvodnila tým, že so žalovaným dňa 30.08.2007 uzatvorila zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX v predmete poskytnutia úveru vo výške 50.000 SK, ktorý sa zaviazala zaplatiť v 50 mesačných splátkach vo výške 1.670 SK s uvedením ročnej úrokovej sadzby vo výške 23 % a RPMN vo výške 25,59 %.

2. Pokiaľ ide o neprijateľnosť zmluvnej podmienky v zmluve o úvere v časti 2 bodu 1, túto považuje za neprijateľnú a spôsobujúcu hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa a to podľa generálnej klauzuly z dôvodu, že tento výslovný výpočet právnych predpisov, ktorými sa majú riadiť právne vzťahy dodávateľa a spotrebiteľa je neprimerane zužujúci a neúplný. Vo výpočte absentuje najmä výslovné uvedenie Občianskeho zákonníka ako aj zákona o ochrane spotrebiteľa. Neprijateľnosť uvedenej podmienky konštatovala vo svojom stanovisku zo dňa 24.01.2017 Komisia na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách pri Ministerstve spravodlivosti SR.

3. Zmluvná podmienka uvedená v bode 4.6 obchodných podmienok poskytuje žalovanému ako dodávateľovi úveru možnosť započítať jej platby na iný účel akým je splatenie istiny tohto úveru a bez ohľadu na jej vôľu. Toto ustanovenie zmluvy zakladá nevyvážený vzťah medzi ňou a žalovaným pokiaľ ide o započítanie jej platieb na predmetný úver, keďže umožňuje žalovanému postupovať v tomto smere nepredvídateľne a započítanie jej platieb sa tak stáva netransparentné. Na podporu svojej argumentácie poukázala na rozhodnutie Okresného súdu Svidník pod sp. zn. 7Csp/7/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 2Co/60/2019, ako aj rozsudok Okresného súdu v Prešove pod sp. zn. 16Csp/80/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 19Co/25/2019. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku v bode 5.2 obchodných podmienok, žalobkyňa v plnom rozsahu poukázala na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.11.2017 pod sp. zn. 22Co/2/2017.

4. Prípustnosť žaloby o zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia vyvodzuje z ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. v spojení s § 298 ods. 2 CSP, z ktorého vyplýva možnosť priznania primeraného finančného zadost'učinenia spotrebiteľovi aj v konaní, v ktorom sa spotrebiteľ domáha určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky a v tejto časti je konanie je úspešný. Primerané finančné zadost'učinenie požaduje vo výške 900 EUR, keďže tento nárok zohľadňuje skutočnosť, že žalovaný v zmluve použil neprijateľné zmluvné podmienky, a tak za každú zmluvnú podmienku žiada 300 EUR.

5. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

6. Vzhľadom na skutočnosť, že už dňa 07.09.2009 bola žalovaným vyhlásená predčasná splatnosť úveru podanie žaloby o určenie neprijateľných zmluvných podmienok po viac ako 11 rokoch, považuje žalovaný za zjavné zneužitie práva.

7. K neprijateľnosti zmluvnej podmienky v bode 1 zmluvy o úvere uviedol, že Komisia na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách nie je orgánom aplikácie práva, ale ide len o poradný orgán, ktorého účelom je posudzovanie nekalých obchodných praktík.

8. V tomto smere poukázal na rozhodnutia orgánov aplikácie práva v zmysle, ktorých nie je právny dôvod na sankcionovanie účastníka konania pre zmluvnú podmienku v článku VI. záverečné ustanovenia bod 3 všeobecných obchodných podmienok predložený pri výkone kontroly dňa 02.02.2015 ako aj tých, ktoré boli doručené orgánu dozoru dňa 04.02.2015; súčasťou informácií, ktoré poskytol predávajúci kupujúcemu pred zrealizovaním objednávky sú aj informácie týkajúce sa týchto obchodných podmienok, pričom vyplnením a odoslaním objednávky kupujúci vyjadruje svoj bezvýhradný súhlas s týmito všeobecnými obchodnými podmienkami, ako aj ďalšími podmienkami nákupu tovaru. Kupujúci objednaním tovaru bezvýhradne prehlasuje, že týmito všeobecným obchodným podmienkam porozumel a súhlasí s nimi. Uvedená zmluvná podmienka nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, nakoľko neprenáša dôkazné bremeno v otázke možnosti oboznámenia sa so všeobecnými obchodnými podmienkami a nie je preto neprijateľná podľa § 53 ods. 1 zák. č. 40/1964 Z.z.

9. K neprijateľnosti započítaniu platieb uviedol, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je absolútnym obchodom a z toho vyplýva aj aplikácia ustanovení Obchodného zákonníka. Započítanie platieb neupravuje zákon o spotrebiteľských úveroch, preto o aplikácii ustanovení obchodného práva žalovaný nemá pochybnosti..

10. Napr. Krajský súd v Prešove pod sp. zn. 20Co/181/2015 uviedol, že odvolací súd rovnako ako aj súd I. inštancie nijako nepopiera, že by zmluva o úvere nebola absolútnym obchodom a ani dôvodnosť aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka. Odvolací súd len pripomína, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva. Obdobne rozhodol Krajský súd v Prešove aj v konaní 6Co/213/2015.

11. Bez ohľadu na spotrebiteľský charakter nie je spornou otázkou, že zmluva o úvere je absolútnym obchodom. Žalobca postupoval v súlade so zákonom, keď započítaval úhradu najskôr na úroky a až následne na istinu. Podľa § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka pri plnení peňažného záväzku sa započíta platenie najprv na úroky a potom na istinu, ak dlžník neurčí inak.

12. Ku kumulácii úrokov a úrokov z omeškania ako údajne neprijateľnej zmluvnej podmienky uviedol, že z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 6Cdo/113/2018 vyplýva, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie svojej povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinností a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania splnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania.

13. K primeranému finančnému zadosťučineniu uviedol, že v tomto štádiu je predčasné. Na to, aby sa mohol spotrebiteľ domáhať priznania primeraného finančného zadosťučinenia je potrebné, aby disponoval právoplatným rozhodnutím konštatujúcim porušenie jeho práv. Taktiež je potrebné uviesť, že žalobca samotný nárok, ako ani výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia v zásade žiadnym relevantným spôsobom neodôvodňuje. V podanej žalobe uvádza akurát to, že žalovaný mal používať neprijateľné zmluvné podmienky.

14. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie podlieha voľnej úvahe súdu, čo však neznamená ľubovôľu súdu. Pre svoju úvahu súd musí mať k dispozícii dostatok tvrdených a preukázaných skutočností, z ktorých pri svojich úvahách musí vychádzať. Je nutné prihliadnúť k tomu akým spôsobom výšku zadosťučinenia žalobca zdôvodňuje, aké dôkazy v tomto smere označuje, avšak rozhodnou je úvaha súdu, ktorá smeruje k zisteniu primeranosti primeraného finančného zadosťučinenia v peniazoch. Súd musí o výške primeraného finančného zadosťučinenia uvažovať v intenciách konkrétneho sporu a vychádza z konkrétnych zistených skutkových okolností. Prihliadne na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania, vplyv tohto konania, intenzitu trvania a rozsah nepriaznivých následkov.

15. Súd na základe skutkových tvrdení žalobkyne, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením zmluvy o úvere, ako aj obchodných podmienok a ďalšieho spisového materiálu zistil tento skutkový stav:

16. Žalovaný uzatvoril so žalobkyňou dňa 30.08.2017 zmluvu o úvere v predmete poskytnutia úveru vo výške 50.000 SK s uvedením dátumu prvej platby 26.09.2007, počtu splátok 50, dátumov ďalších platieb vždy k 26. dňu v mesiaci, celkovej výšky nákladov 28.007,86 SK, výšky mesačnej splátky 1.670 SK, RPMN 25,59 % a úrokovej sadzby 23 %.

17. Podľa bodu 1 časti 2 zmluvy klient svojím podpisom potvrdzuje, že sa oboznámil s obchodnými podmienkami, súhlasí s ich obsahom a prijíma návrhy v nich predložené a potvrdzuje ich prevzatie.

18. Podľa bodu 4.6 obchodných podmienok platby od klienta sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: 1. na poplatky podľa sadzobníka, 2. úrok z omeškania, 3. úrok z úveru, 4. splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok banky voči klientovi sa platby klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia. V prípade, ak je klient majiteľom, prípadne spoludisponentom osobného účtu vedeného bankou, podpisom zmluvy o úvere udeľuje výslovný a neodvolateľný súhlas s inkasom peňažných prostriedkov z tohto účtu na účely splácania svojich peňažných záväzkov zo zmluvy o úvere. Banka je oprávnená započítať svoje splatné i nesplatené pohľadávky voči klientovi bez ohľadu na právny titul ich vzniku proti akýmkoľvek pohľadávkam klienta voči banke.

19. Podľa bodu 5.4 obchodných podmienok v prípade, ak sa úver stal predčasne splatným v zmysle bodu 5.2 obchodných podmienok, banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom podľa oznámenia a úrokom z omeškania vo výške stanovenej v oznámení a to až do času úplného splatenia zmluvného záväzku klienta voči v banke.

20. Podľa § 298 ods. 1 CSP, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

21. Podľa § 298 ods. 2 CSP, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

22. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

23. Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
- r) umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom,
- s) požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprimerane vyššej, ako je výška jeho záväzku vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa,
- t) požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa,
- u) požadujú od spotrebiteľa, aby bol neprimerane dlho viazaný zmluvou aj keď pri uzavieraní zmluvy bolo zrejmé, že predmet zmluvy možno dosiahnuť v podstatne kratšom čase,

v) požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie,

w) požadujú, aby spotrebiteľ poskytoval alebo poukazoval tretej osobe alebo v prospech tretej osoby akékoľvek plnenie plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré v prevažnej miere nesleduje jeho záujmy, alebo aby plnil v súvislosti s týmto plnením akékoľvek záväzky tretej osobe.

24. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

25. Podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak.

26. Podľa názoru súdu prvej inštancie žaloby upravené v ust. § 137 písm. c/ a d/ CSP nevyklúčujú žalobný návrh o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom vzťahu v zmysle ust. § 298 CSP. Zo samotného znenia ust. § 137 CSP je možné vyvodiť nepochybný záver, že obsahuje iba demonštratívny výpočet žalôb.

27. Aj zo znenia ust. § 298 CSP vyplýva, že súd môže v rozsudku v spotrebiteľskom spore aj bez návrhu určiť, že zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Uvedené zákonné ustanovenie teda umožňuje, aby sa spotrebiteľ aj v individuálnom spotrebiteľskom spore domáhal určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky bez súčasne uplatneného nároku na plnenie z neprijateľného zmluvného dojednanja.

28. Okrem iného zo samotného zák. ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva právny záujem žalobkyne ako spotrebiteľa na určení neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníkov tohto konania a predmetnej spotrebiteľskej zmluvy.

29. Platí, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 bod 1 Smernice rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

30. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú.

31. Súdny dvor EÚ v rozhodnutí sp. zn. C - 473/00 potvrdil, že uplynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS.

32. Aj z rozhodnutia NS SR pod sp. zn. 6Ndc/20/2016 z 23.1.2017 vyplýva, že právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. CSP len s účinkami inter partes. Pokiaľ ide o predmetnú zmluvnú podmienku, obdobná zmluvná podmienka už bola vyhlásená za neprijateľnú vo vzťahu k dodávateľovi rozsudkom OS Prešov zo dňa 21.2.2018 pod sp. zn. 24C/182/2015 v spojení s rozsudkom KS v Prešove zo dňa 4.10.2018 pod sp. zn. 19Co/88/2018 s dátumom právoplatnosti 2.11.2018.

33. Žalobkyňa v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách aj v zmysle ust. § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z.z., z čoho taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva. Uvedené je aj v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora na ochranu spotrebiteľa ako slabšej zmluvných strany.

34. Na základe vyššie uvedenej skutočnosti, potom možno ustáliť, že žaloba o určenie neplatnosti zmluvnej podmienky nie je vylúčená ani v individuálnom spotrebiteľskom spore.

35. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku uvedenú v bode 4.6 obchodných podmienok má súd prvej inštancie za to, že táto nebola so spotrebiteľom osobitne vyjednaná, je hrubo nevyvážená, pretože nerešpektuje nepochybný a oprávnený ekonomický záujem spotrebiteľa na tom, aby najskôr splatil istinu úveru, ktorá je základom pre úročenie pohľadávky, ale pripúšťa v tak závažnej otázke, akou je rozhodnutie o účele platby spotrebiteľa ľubovôľu dodávateľa, teda jeho svojvoľné rozhodnutie o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom dôsledku aj o výške samotnej istiny pohľadávky. Vzťah sa tak v tejto otázke stáva pre spotrebiteľa netransparentným a konanie dodávateľa nepredvídateľným. V prípade nezaplatenia splátok úveru môže veriteľ od zmluvy odstúpiť, prípadne úver predčasne zosplatiť, a tak udržiavať základ pre narastanie úrokov z omeškania zo stále nezaplatenej istiny splátky.

36. NS SR viacerými rozhodnutiami okrem iného rozsudkom zo dňa 28.5.2014 pod sp. zn. 8MCdo/13/2014 konštatoval, že ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Z uvedeného dôvodu banka pri započítaní čiastkových úhrad žalobkyne titulom splátok úveru mala postupovať podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, čo nesporne vyplýva z ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Záverom teda možno konštatovať, že uvedená zmluvná podmienka nielenže zakladá hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, pretože nerešpektuje jeho vôľu a oprávnené záujmy a umožňuje dodávateľovi bezvýhradne presadiť jeho ekonomické záujmy, ale aj odporuje ust. § 52 ods. 2 v spojení s ust. § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a preto je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

37. Rovnaká zmluvná podmienka už bola právoplatne určená za neprijateľnú rozsudkom Okresného súdu v Prešove 29Csp/25/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov 6Co/71/2019 a 29Csp/6/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov 7Co/61/2019, 29Csp/198/2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov 9CoSp/40/2020.

38. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku uvedenú v časti 2 bodu 1 zmluvy, obdobná zmluvná podmienka už bola vyhlásená za neprijateľnú vo vzťahu k dodávateľovi a Slovenskej sporiteľni a.s. rozsudkom Okresného súdu Kežmarok pod sp. zn. 9C/2/2014 zo dňa 16.09.2015 v spojení s rozsudkom KS v Prešove zo dňa 27.04.2017 pod sp. zn. 2Co/41/2016, ako aj rozsudkom Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 29Csp/82/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove 7Co/81/2019.

39. Bolo konštatované, že ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. I/ Občianskeho zákonníka, ktorá má za následok, že na spotrebiteľa je de facto prenášané dôkazné bremeno v otázke riadneho oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a okolnosťami uzavretia úverovej zmluvy. Práve skryté prenesenie dôkazného bremena má pre spotrebiteľa neprijateľný účinok vo vzťahu k potencióálnemu uplatneniu jeho práva na súde a u iných štátnych orgánov, keďže spotrebiteľ už len v dôsledku predmetnej zmluvnej podmienky môže byť odradený od prípadného podania podnetov alebo návrhov štátnym orgánom. Uvedenými zmluvnými podmienkami sa na spotrebiteľa taktiež neprijateľne prenáša dôkazné bremeno v otázke oboznámenia sa s esenciálnymi informáciami podstatnými pre posúdenie vhodnosti a únosnosti úveru podľa zmluvy v kontexte jeho majetkových pomerov a finančných možností. Je neprijateľné, aby bolo na spotrebiteľa štandardnou zmluvou podmienkou prenášané dôkazné bremeno oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a splnenia si povinností veriteľa zo zákona. Priemerný spotrebiteľ nemusí byť znalý povinností, ktoré veriteľovi zákon ukladá. Na základe uvedeného, preto súd vyhovel žalobe o určenie neprijateľnosti aj uvedenej zmluvnej podmienky.

40. V danom prípade sa súd I. inštancie nestotožnil s tvrdením žalobkyne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v bode 5.4 obchodných podmienok a to s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo 16.06.2020 pod sp. zn. 5Cdo/42/2020 zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR 1/2021, z ktorého právnej vety vyplýva, že po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

41. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí uviedol, že z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobca za dosiaľ dovolacím súdom neriešenú otázku považuje za otázku existencie a výšky nároku na zaplatenie

zmluvného úroku po predčasnom zosplatnení úveru. Zastáva právny názor, že nárok na zaplatenie zmluvného úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie teda aj po predčasnom zosplatnení úveru.

42. Otázka kumulácie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení úverovej zmluvy, kde jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, je predmetom dlhohodobej diskusie odbornej verejnosti, nakoľko jednoznačné legislatívne riešenie, ktoré by sa výslovne problematike vyjadriť absentuje.

43. Jedna kategória rozhodnutí zmluvné úroky po zosplatnení nepripúšťa a priznáva len úroky z omeškania. Odôvodňuje to tým, že po nadobudnutí splatnosti úveru veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru. Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom.

44. Druhá skupina rozhodnutí kumuláciu zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru pripúšťa. Argumentuje zmluvnou autonómiou strán, kedy žiaden zákon výslovne nezakazuje dohodnúť úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná do jej faktického vrátenia veriteľovi, teda i za dobu, v ktorej sa dlžník ocitne v omeškani so splnením svojho záväzku. Pokiaľ by takáto dohoda nebola prípustná, mohlo by to vyvolať absurdnú situáciu, keby sa dlžník porušením svojich zmluvných povinností splácať úverové splátky dostal do výhodnejšej pozície, v ktorej by napriek nevráteniu peňažných prostriedkov mal tieto vo svojej dispozícii naďalej bez povinnosti uhradiť odmenu za ich poskytnutie.

45. Tretia skupina rozhodnutí pripúšťa kumuláciu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil. Vychádza z názoru, že aj po predčasnom zosplatnení úveru zostáva záväzok platiť úrok rovnaký ako v čase jeho dojednania teda patrí v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to či k omeškaniu dlžníka splatením úveru došlo alebo nedošlo. Súčasne vyslovila názor, že dojednanie, podľa ktorého veriteľovi patria v prípade omeškania dlžníka úroky až do skutočného vrátenia istiny úveru je pre dlžníka - spotrebiteľa nevýhodné a preto v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatné.

46. Zmluva o úvere uzatvorená medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou podliehajúcou zák. č. 129/2010 Z.z. Tento zákon, ale nepokrýva všetky otázky vzniku úverového zmluvného vzťahu, práv a povinností strán, ktoré zo zmluvného vzťahu vyplývajú, riešenia otázok, na akú dobu je dlžník povinný platiť úroky z poskytnutého úveru, vzťah úrokov z úveru a úrokov z omeškania, výšku úrokov z omeškania, ktoré sú predmetom úpravy Obchodného zákonníka. Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere tzv. absolútnym obchodom, a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ust. Obchodného zákonníka o zmluve o úvere § 497 a nasl. Ustanovenia Občianskeho zákonníka sa v prípade právneho vzťahu, účastníkom ktorého je spotrebiteľ použijú vtedy, ak v Občianskom zákonníku existuje také ustanovenie, ktoré možné prednostne aplikovať (§ 52 ods. 2 OZ).

47. Z ust. § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať uvedenie doby trvania zmluvy. To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov, v § 502 ods. 1 veta 1. Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov.

48. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či Zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka ani v prospech veriteľa.

49. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver a to vo výške, na akej sa

s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinnosti profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania.

50. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedoknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký ako v čase jeho dojednaní, teda veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie bez ohľadu na to či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nie.

51. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, to znamená, že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť.

52. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednaní, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník-spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a takéto dojednanie je teda porušením ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

53. Na druhej strane postavenie veriteľa-dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednaní nezhorší, pretože v prípade, ak v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

54. Dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

55. Podľa § 3 ods. 5. zák.č. 250/2007 Z.z., proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

56. Žalobkyňa predmetnou žalobou v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. sa domáha zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia za porušenie jej spotrebiteľských práv existenciou neprijateľných zmluvných podmienok v úverovom vzťahu so žalovaným v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

57. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak si na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovených zák. č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinností privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného

zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

58. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach SR a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne.

59. Ak práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou, potom v zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

60. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti stanovenej zák. č. 250/2007 Z. z., alebo osobitnými právnymi predpismi má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

61. Vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že žalobkyňa si v predmetnom konaní voči žalovanému uplatnila porušenie svojich spotrebiteľských práv zo strany žalovaného ako dodávateľa preukázaním, že tento realizoval výkon svojho práva na základe neprijateľných zmluvných podmienok, čím nesporne došlo k naplneniu hypotézy na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku nie je relevantné, či ku vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zák. č. 250/2007 Z.z.

62. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobkyne ako spotrebiteľa, súd považoval samotný nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný, avšak iba čiastočne.

63. Pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností na strane žalobkyne ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv a povinností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

64. Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétne výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.

65. Za daného stavu s ohľadom na porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa úspešne domohla na súde, je nárok žalobkyne na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia dôvodný. Žalobkyňa bola nútená podniknúť kroky na ochranu svojich spotrebiteľských práv, pričom samotné súdne konanie je stresujúcim faktorom odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia. Žalobkyňa však svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnila len svojou úspešnosťou v konaní o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a tým, že si uplatňuje satisfakciu za porušenie jej práva ako spotrebiteľky, ktoré bola nútená brániť. Neuviedla či konanie žalovaného viedlo k vzniku aj iných negatívnych dôsledkov v jej súkromnom a spoločenskom živote. Takýmito negatívnymi dôsledkami, resp. nepriaznivými okolnosťami prípadu, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti s

nekalým konaním žalovaného, je napr. vznik nepriaznivej majetkovej a sociálnej situácie v konkrétnom čase, odkázanosť na iných alebo psychická záťaž (rozsudok Krajského súdu v Prešove 17CoCsp/25 a 32/2020).

66. Potom s poukazom na všetky okolnosti prípadu považoval súd za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 100 Eur. Vychádzal zo skutočnosti, že zo strany žalovaného došlo k vydaniu bezdôvodného obohatenia vo výške prijatých plnení z neprijateľnej zmluvnej podmienky a v porovnaní s inými prípadmi u žalobkyne nedošlo k priamym vyhrážkam a zastrášaniam zo strany dodávateľa, ktoré by mali vplyv na jej psychiku či rodinný život. Na základe uvedených skutočností, potom priznaná suma primeraného finančného zadosťučinenia zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobkyni ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa.

67. Pokiaľ žalovaný namietal voči priznaniu finančného zadosťučinenia z dôvodu, že ide o predčasné rozhodnutie majúce za to, že najprv musí byť v jednom súdnom konaní spotrebiteľ úspešný a až následne ako úspešný môže uplatniť si právo na primerané finančné zadosťučinenie, táto námietka je nesprávna a zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by malo ísť až o následné konanie. Naopak, pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že došlo k porušeniu spotrebiteľského práva, a preto si uplatňuje finančné zadosťučinenie, v prípade úspechu jej toto priznané bude a v prípade nepreukázania tvrdeného porušenia, teda neúspechu spotrebiteľa musí byť zákonite aj tento nárok zamietnutý (rozsudok OS Brezno zo dňa 28.3.2018 pod sp. zn. 2Csp/7/2017 v spojení s rozsudkom KS v Banskej Bystrici zo dňa 11.6.2019 pod sp. zn. 14Co/106/2018; obdobne OS Dunajská Streda zo dňa 20.3.2018 pod sp. zn. 16C/30/2017 v spojení s rozsudkom KS v Trnave zo dňa 25.6.2019 pod sp. zn. 9Co/215/2018 a OS Žilina zo dňa 24.9.2015 pod sp. zn. 14C/295/2014 v spojení s rozsudkom KS v Žiline zo dňa 28.6.2016 pod sp. zn. 11Co/471/2015 a rozhodnutie NS SR zo dňa 30.1.2019 pod sp. zn. 6Cdo/127/2017).

68. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

69. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Podľa § 262 ods. 3 CSP, ak súd rozhoduje čiastočným rozsudkom alebo medzitýmym rozsudkom, môže rozhodnúť, že o trovách konania bude rozhodnuté v rozsudku, ktorým rozhodne o všetkých uplatnených procesných nárokoch alebo o celom uplatnenom procesnom nároku.

70. V prípade ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacero právnych vecí, považuje sa pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú. V takomto prípade treba samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu účastníkov, ďalej zväžiť, či neúspech nebol len v nepatrnej časti alebo či rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu a to samostatne vo vzťahu ku každej z týchto vecí. Uvedené konania o čiastkových nárokoch majú totiž spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 11.10.2012 pod sp. zn. 3MCdo/11/2011).

71. Vo vzťahu k nároku žalobkyne o určenie prijateľnosti zmluvných podmienok súd I. inštancie o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP. Žalobkyňa sa v predmetnom konaní domáhala určenia neprijateľnosti 3 zmluvných podmienok, pričom súd žalobe vyhovel v časti o určenie neprijateľnosti 2 zmluvných podmienok a žalobu zamietol o určenie neprijateľnosti 1 zmluvnej podmienky. Z uvedeného dôvodu mala žalobkyňa v tejto časti žaloby úspech 66,66 % a neúspech 33,34 % z hodnoty sporu a preto jej patrí náhrada trov konania vo výške percentuálneho rozdielu úspechu a neúspechu v spore, teda v rozsahu 33,32 %.

72. Vo vzťahu k uplatnenému nároku na určenie primeraného finančného zadosťučinenia súd priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP.

73. Podľa čl. 3 ods. 2 CSP, výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovoľávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

74. CSP nemá obdobné ust. § 142 ods. 3 CSP., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k ust. § 142 ods. 2 CSP. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty, ale len dve. Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch,

keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP. Nepatrný neúspech CSP aktuálne nepozná a zohľadňuje teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (str. 906 Komentára k CSP, nakladateľství C. H. BECK).

75. Aj z dôvodovej správy k ust. § 255 CSP vyplýva, že v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore, ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Ako príklad uvádza dôvodová správa náhradu nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

76. Keďže predmetom konania v uvedenej časti bol nárok žalobkyne na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého výška závisela od úvahy súdu, bol žalobkyňi priznaný nárok na náhradu trov konania ako úspešnej strane sporu čo do právneho základu sporu v plnom rozsahu.

77. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté podľa § 262 CSP po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej s tým, že v časti nároku na náhradu trov konania za priznané primerané finančné zadosťučinenie vo výške zodpovedajúcej prisúdenej sume primeraného finančného zadosťučinenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.